

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

“Təsdiq edirəm”

Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
üzrə rektor vəzifəsini icra edən:

dos.Z.I. Məmmədov
“ ” “ ” 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050602 – Aqromühəndislik

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Aqrar elmləri

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Bitkiçilik

Kodu: İPFS-B02

Tədris ili: II (2024-2025)

Semestr: IV Yaz

Tədris yükü: cəmi – 150 saat. Auditoriyadan kənar 105 saat. Auditoriya saati –45 (30 saat müəhazirə, 15 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya № 218

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Vəliyev Ədalət Əbülqasım oğlu

Məsləhət günləri və saati: III gün, Saat 12⁰⁰-14.⁰⁰

E-mail ünvanı: lankeanbts@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küçəsi 170 a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. M. İ. Cəfərov və baş. “Kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilmə və yığılma texnologiyası”, Bakı, 2000, 264 s.
2. S. C. Əliyev, A. Ə. Aslanov “Şəkər çuğunduru”, Bakı, 1991, 36 s.
3. H. M. Xəlilova “Bitkiçilik üzrə laboratoriya məşğələləri”, Bakı, 1973, 367 s.
4. П. П. Бавилов “Растениеводство”, Москва, 1986, 512с.
5. H. Ə. Behbudov - «Azərbaycanın yemçilik təsərrüfatı», Bakı, 1991, 230 s.
6. Q.Y. Məmmədov, M.M. İsmayılov – “Bitkiçilik”, Bakı, Şərq-Qərb, 2012, 356 s.
7. H. C. Ağayev və baş. - “Aqronomun məlumat kitabı”, Bakı, 1989, 239 s.
8. İnternet resursları (www.agro.gov.az, www.eco.gov.az və s.).

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnlərinin tədrisi vacib deyil.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bitkiçilik fənni mədəni şəkildə becərilən tarla bitkilərinin xalq təsərrüfatı əhəmiyyətini, morfoloji quruluşunu və bioloji xüsusiyyətlərini, coğrafi yayılmasını, məhsuldarlığını və onun keyfiyyətinin idarə olunmasını, bitkilərin becərmə texnologiyasını və məhsulun yığılmasını öyrənir. Bitkiçilik fənninin məqsədi yüksək və keyfiyyətli məhsul verən tarla bitkilərinin ayrı-ayrı qruplarıdır. Fənninin vəzifəsi müxtəlif tarla bitkilərinin böyümə, inkişaf qanunlarını, torpaq-iqlim şəraitinə münasibətlərini, nəzəri cəhətdən öyrənmək, bu bitkilərdən yüksək və keyfiyyətli məhsul almaq üçün hər növün və sortun bioloji tələbinə uyğun səmərəli becərmə texnologiyalarının konkret torpaq-iqlim şəraiti üçün işlənilib hazırlanmasından ibarətdir. Tarla bitkilərinin becərilməsində əsas məqsəd istehsal olunan məhsulun artırılması və keyfiyyətinin yüksəldilməsinə nail olmaqdan ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal – tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal – tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir;
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal – tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var;
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhflərə yol verir;
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal – tələbənin suala cavabı yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən aşağı olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

91 - 100 bal	əla	A
81 - 90 bal	çox yaxşı	B
71 - 80 bal	yaxşı	C
61 - 70 bal	kafi	D
51 - 60 bal	qənaətbəxş	E
51 – baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X. Təqvim planı . Mühazirə 30 saat, laboratoriya 15 saat. Cəmi 45 saat.

№	Keçirilən mühazirə, seminar və məşğələ mövzularının məzmunu	Mühazirə	Tarix
1	Mövzu 1: Giriş. Bitkiçiliyin elmi əsasları, predmeti və başqa elmlərlə əlaqəsi. Respublikada və xarici ölkələrdə bitkiçiliyin nailiyyətləri. Plan: Bitkiçilik kənd təsərrüfatı istehsalının əsas sahəsi kimi. Bitkiçiliyin vəzifələri, tarixi və əsas tarla bitkilərinin becərilməsi, məhsuldarlığı və məhsul istehsalının həcmi. Bitkilərin təsnifatı və inkişaflarının idarə edilməsi.	2	

	Bitkiçiliyin tədqiqat metodu və üsulları. Tarla bitkilərinin yetişdirilməsinin ekoloji və iqtisadi prinsipləri. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 4, 6]		
2	Mövzu 2: Payızlıq buğdanın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərilmə texnologiyası Plan: Buğda bitkisinin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərilmə tarixi. Buğdanın botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. Payızlıq buğdanın sələfləri, torpağın əsas və sərinqabağı becərilməsi, gübrələmə. Buğda toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. Buğda əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlara, zərərverici və xəstəlik törədicilərə qarşı mübarizə tədbirləri) və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 4, 6]	2	
3	Mövzu 3: Çovdarın əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərilmə texnologiyası Plan: 1. Çovdarın əhəmiyyəti, yayılması və becərilmə tarixi. 2. Çovdarın botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. 3. Çovdarın növbəli əkində yeri, torpağın əsas və sərinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi. 4. Çovdar toxumlarının səpinə hazırlanması, sərin müddəti üsulu və norması. 5. Çovdar əkinlərinə qulluq işləri və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [3, 4, 6, 7]	2	
4	Mövzu 4: Payızlıq arpanın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərilmə texnologiyası Plan: Arpanın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi, yayılması və məhsuldarlığı. Arpanın botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri. Arpanın növbəli əkində yeri, torpağın əsas və sərinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi. Arpa toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. Arpa əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlar, xəstəlik törədiciləri və zərərvericilərlə mübarizə) və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 4, 6]	2	
5	Mövzu 5: Yazlıq buğdanın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərilmə texnologiyası Plan: 1. Buğda bitkisinin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərilmə tarixi. 2. Buğdanın botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri. 3. Yazlıq buğdanın sələfləri, torpağın əsas və sərinqabağı becərilməsi, gübrələmə. 4. Buğda toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.	2	

	5. Buğda əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlara, zərərverici və xəstəlik törədicilərə qarşı mübarizə tədbirləri) və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 6, 8]		
6	Mövzu 6: Qarğıdalının əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: Qarğıdalının xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi və yayılması. Botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. Qarğıdalının sələfləri, torpağın əsas və səpinqabağı becərməsi, gübrələmə sistemi. Qarğıdalı toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. Qarğıdalı əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlara, zərərverici və xəstəlik törədicilərinə qarşı mübarizə tədbirləri) və məhsulun yığılması (silos və dən üçün). Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 4, 6]	2	
7	Mövzu 7: Vələmirin əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: Vələmirin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi. Vələmirin botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri. Vələmirin növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərməsi, gübrələmə. Vələmir toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. Vələmir əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlar, xəstəlik törədiciləri və zərərvericilərlə mübarizə) və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 4, 6, 7]	2	
8	Mövzu 8: Çəltiyin əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: Çəltiyin əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi. Çəltiyin botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. Çəltiyin növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərməsi, gübrələmə sistemi. Çəltik toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. Çəltik əkinlərinə qulluq işləri və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [3, 4, 6, 7]	2	
9	Mövzu 9: Sorqonun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: Sorqonun xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi. Sorqonun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri. Sorqonun növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərməsi, gübrələmə. Sorqo toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.	2	

	Sorqo əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlar, xəstəlik törədiciləri və zərərvericilərlə mübarizə) və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 4, 6, 7]		
10	Mövzu 10: Darının əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: Darının əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi. Darının botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. Darının növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərməsi, gübrələmə siyəmi. Darı toxumlarının səpinə hazırlanması, sərin müddəti üsulu və norması. Darı əkinlərə qulluq işləri və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [3, 4, 6, 7]	2	
11	Mövzu 11: Pambığın əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: Pambığın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi. yayılması və məhsuldarlığı. Pambığın botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri. Pambığın növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərməsi, gübrələmə. Pambiq toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. Pambiq əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlar, və zərərvericilər xəstəlik törədicilərlə mübarizə) və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [6, 8]	2	
12	Mövzu 12: Kətan bitkisinin əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: 1. Kətan bitkisinin əhəmiyyəti, tarixi və yayılması. 2. Kətan bitkisinin botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri. 3. Kətan bitkisi üçün torpağın becərməsi. 4. Kətan bitkisinə qulluq işləri Ədəbiyyat və mənbə: [4, 5, 6, 7]	2	
13	Mövzu 13: Kökümeyvəlilər. Şəkər və yem çuğundurunun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: 1. Şəkər çuğundurunun əhəmiyyəti, yayılması, tarixi və becərməsi. 2. Çuğundurun botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. 3. Çuğundurun sələfləri, torpağın əsas və səpinqabağı becərməsi, gübrələmə. 4. Çuğundur toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. 5. Çuğundur əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlarla, xəstəlik törədiciləri və ziyanvericilərlə mübarizə). 6. Şəkər çuğundurunun məhsulunun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 4, 6]	2	
14	Mövzu 14: Yağlı bitkilər. Günəbaxanın əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası		

	Plan: 1.Günəbaxanəhəmiyyəti, tarixi, yayılması və becərilməsi. 2.Günəbaxan botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. 3.Günəbaxan sələfləri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi. 4.Günəbaxan toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti üsulu və norması. 5.Günəbaxan əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlar, xəstəlik törədiciləri və zərərvericilərdən mühafizə). 6.Günəbaxan məhsulunun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 5, 6, 7]	2	
15	Mövzu15:Üçlüyarpaqlılar, lobya, soya və inəknoxudunun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası Plan: Üçlüyarpaqlıların əhəmiyyəti, tarixi və yayılması. Üçlüyarpaqlıların botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri. Üçlüyarpaqlıların əkin sahələri, məhsuldarlığı və onun artırılması yolları. Üçlüyarpaqlıların toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması. Üçlüyarpaqlıların əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlara, zərərverici və xəstəliklərə qarşı mübarizə tədbirləri) və məhsulun yığılması. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 4, 7.9]	2	
Cəmi:		30 s.	

	Keçirilən laboratoriya məşğələsi mövzuları.	Saat
1	Bitkiçilik fənninin predmeti, vəzifələri və başqa elmlərlə əlaqəsi.Respublikada və xarici ölkələrdə bitkiçiliyin nəaliyyətləri.	2
2	Payızlıq buğda xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası	2
3	Arpanın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası	2
4	Qarğıdalının əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası	2
5	Çeltiynin əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası	2
6	Darının əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiya	2
7	Pambığın əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası	2
8	Kökümeyvəli (şəkər və yem çuğunduru) bitkilərin botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri	1
Cəmi:		15s

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:“Bitkiçilik” fənnini mənimsəməklə, bitkilərin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi, yayılması və məhsuldarlığı, bitkilərin botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri, bitkilərin növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə, bitkilərin toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması, əkinlərə göstərilən qulluq işləri (suvarma, alaqlar, və zərərvericilər xəstəlik törədicilərlə mübarizə) və məhsulun yığılması üzrə nəzəri və praktik əsasları müəyyənləşdirmək asanlaşır.

XII. FTN1. Dənli taxıl bitkilərinin əhəmiyyəti, ümumi xarakteristikası, bioloji xüsusiyyətləri tarixi yayılması və məhsuldarlığı haqqında biliklərə yiyələnmək.

FTN 2. Payızlıq taxılların (buğda, arpa, çovdar və.s) əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri və becərmə (növbəli əkində yeri, torpağın becərilməsi, gübrələmə sistemi, səpin və əkinlərə qulluq məhsulun yığılması) texnologiyası bacarıqlarını mənimsəmək.

FTN 3. Qarğıdalı bitkisinin təsərrüfat əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri, sələfləri torpağın əsas və səpin qabağı becərilməsi, gübrələmə, səpin, əkinlərə qulluq işləri haqqında məlumatlara yiyələnmək.

FTN 4. Çəltik bitkisinin əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri , tarixi və yayılması, növbəli əkində yeri, torpağın becərilməsində gübrələmə, səpin müddəti , üsulu və norması, əkinlərə qulluq və məhsul yığılı haqqında biliklərə yiyələnmək.

FTN 5. Becərilən dənli paxlalı və bəzi tarla bitkilərinin ümumi xarakteristikası, əhəmiyyəti , onların yayılması, morfoloji quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri, torpaq münbitliyinin artırılmasında rolu haqqında biliklərə yiyələnmək.

FTN 6. Üçlüyarpaqlı paxlalıların (lobyə və soya) əhəmiyyəti , bioloji xüsusiyyətləri və becərmə texnologiyası haqqında biliklər əldə etmək.

XIII. Tələbələrə fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi

XIV. Kollektiv sualları

I Kollektiv sualları

1. Bitkiçilik kənd təsərrüfatı istehsalının əsas sahəsi kimi.
2. Buğda bitkisinin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi.
3. Çovdar toxumlarının səpinə hazırlanması, sərin müddəti üsulu və norması.
4. Arpanın növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi.
5. Buğdanın botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
6. Çovdarın botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
7. Qarğıdalının sələfləri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi.
8. Sorqonun növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə.
9. Vələmirin botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri.
10. Sorqonun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri.

II Kollektiv sualları

1. Vələmirin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi.
2. Vələmir toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
3. Çəltiyin əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi.
4. Çəltik toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
5. Sorqonun xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi.
6. Sorqo toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
7. Darının əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi.
8. Pambığın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi. yayılması və məhsuldarlığı.
9. Kətan bitkisinin əhəmiyyəti, tarixi və yayılması.
10. Kətan bitkisinə qulluq işləri

XV. İmtahan sualları

I Blok

1. Bitkiçilik kənd təsərrüfatı istehsalının əsas sahəsi kimi.
2. Buğda bitkisinin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi.
3. Buğdanın botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
4. Payızlıq buğdanın sələfləri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə.
5. Buğda toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
6. Buğda əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, əlaqlara, zərərverici və xəstəlik törədicilərə qarşı mübarizə tədbirləri) və məhsulun yığılması.
7. Çovdarın əhəmiyyəti, yayılması və becərmə tarixi.
8. Çovdarın botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
9. Çovdarın növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi.
10. Çovdar toxumlarının səpinə hazırlanması, sərin müddəti üsulu və norması.

II Blok

11. Arpanın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi, yayılması və məhsuldarlığı.
12. Arpanın botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri.
13. Arpanın növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi.
14. Arpa toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
15. Arpa əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlar, xəstəlik törədiciləri və zərərvericilərlə mübarizə) və məhsulun yığılması.
16. Qarğıdalının xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi və yayılması. Botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
17. Qarğıdalının sələfləri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi.
18. Qarğıdalı toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
19. Qarğıdalı əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlara, zərərverici və xəstəlik törədicilərinə qarşı mübarizə tədbirləri) və məhsulun yığılması (silos və dən üçün).
20. Vələmirin xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, yayılması və becərilmə tarixi.

III Blok

21. Vələmirin botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri.
22. Vələmirin növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə.
23. Vələmir toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
24. Vələmir əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlar, xəstəlik törədiciləri və zərərvericilərlə mübarizə) və məhsulun yığılması.
25. Çəltiyin əhəmiyyəti, yayılması və becərilmə tarixi.
26. Çəltiyin botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
27. Sorqonun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri.
28. Sorqonun növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə.
29. Sorqo toxumunun səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
30. Darının əhəmiyyəti, yayılması və becərilmə tarixi.

IV Blok

31. Darının botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
32. Darının növbəli əkində yeri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə sistemi.
33. Darı toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti üsulu və norması.
34. Pambığın xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti, tarixi, yayılması və məhsuldarlığı.
35. Pambığın botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri.
36. Kətan bitkisinin əhəmiyyəti, tarixi və yayılması.
37. Kətan bitkisinin botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri.
38. Şəkər çuğundurunun əhəmiyyəti, yayılması, tarixi və becərilməsi.
39. Çuğundurun botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
40. Çuğundurun sələfləri, torpağın əsas və səpinqabağı becərilməsi, gübrələmə.

V Blok

41. Çuğundur toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti, üsulu və norması.
42. Çuğundur əkinlərinə edilən qulluq işləri (suvarma, alaqlarla, xəstəlik törədiciləri və ziyanvericilərlə mübarizə).
43. Günəbaxanə əhəmiyyəti, tarixi, yayılması və becərilməsi.
44. Günəbaxan botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
45. Günəbaxan toxumlarının səpinə hazırlanması, səpin müddəti üsulu və norması.
46. Günəbaxan əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlar, xəstəlik törədiciləri və zərərvericilərdən mühafizə).
47. Günəbaxan məhsulunun yığılması.
48. Üçlüyarpaqlıların əhəmiyyəti, tarixi və yayılması.
49. Üçlüyarpaqlıların botaniki quruluşu və bioloji xüsusiyyətləri.
50. Üçlüyarpaqlıların əkinlərinə qulluq işləri (suvarma, alaqlara, zərərverici və xəstəliklərə qarşı mübarizə tədbirləri) və məhsulun yığılması.

“Bitkiçilik” fənninin sillabusu 050602 – “Aqromühəndislik” ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (“12 ” fevral 2025-ci il, protokol № 06).

Fənn müəllimi: m.Ə.Ə.Vəliyev

Kafedra müdiri: dos. İ.C.Kərimov